

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa G. Spółki z o.o. z siedzibą w B.
przeciwko A. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 21 października 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego we
Wrocławiu z dnia 5 marca 2014 r., sygn. akt III APa 3/12,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1350 (jeden
tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 marca 2014 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – po ponownym rozpoznaniu sprawy z powództwa G. Spółki z o.o. z siedzibą w B. przeciwko A. S. o zapłatę – oddalił apelację strony powodowej oraz apelację strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 30 grudnia 2009 r. (pkt I); rozstrzygnął o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym (pkt II.); zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.000 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, a

dalej idące żądanie oddalił (pkt III.); zniósł wzajemnie koszty między stronami w postępowaniu apelacyjnym w toku ponownego rozpoznania sprawy (pkt IV).

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego strona powodowa zaskarżyła skargą kasacyjną; skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano na przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wskazano, że: „Skarżący pragnie w tym miejscu zauważyć, iż powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej nie streszcza, a tym bardziej dubluje uzasadnienie przytoczonych podstaw kasacyjnych. Sposób i zakres uzasadnienia omawianego kryterium powinna determinować istota przedsądu. W ocenie skarżącej właściwym probierzem powołanej przesłanki skargi kasacyjnej musi być uzasadnione prawnymi i faktycznymi przesłankami jednoznaczne wykazanie przez skarżącego, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na jego korzyść. Oznacza to więc, że powyższe kryterium, chociaż wyodrębnione redakcyjnie w strukturze skargi kasacyjnej, wymaga jednak oceny w ścisłym połączeniu z podstawami skargi kasacyjnej oraz ich uzasadnieniem. Wzajemny do siebie stosunek omawianego kryterium i przytoczonych podstaw kasacyjnych powoduje, że nie można traktować przedsądu w sposób oderwany od orzekania finalnego, ale zawsze w powiązaniu z hipotetycznym merytorycznym orzeczeniem *sensu stricto*, zwłaszcza że Sąd Najwyższy nie jest związany powołanymi przez skarżącego okolicznościami uzasadniającymi przyjęcie danej skargi kasacyjnej do rozpoznania”.

Wskazano, że: „W wyroku z dnia 5 marca 2014 roku (sygnatura akt: III APA 3/12) Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelacje obu stron, zasadniczo utrzymując tym samym wyrok sądu I instancji. Sąd I instancji natomiast uwzględnił powództwo co do kwoty 10.720 zł, co do kwoty 882 zł postępowanie umorzył, a co do kwoty 65.235 zł powództwo oddalił. Kwota 10.720 zł została zasądzona na rzecz powódki na podstawie ustalenia, że w powyższym zakresie, ponad wszelką wątpliwość, pozwany jest odpowiedzialny za niedobór środków w automatach, które obsługiwał. Sądy I i II instancji były w tym

zakresie jednomyślne. Podkreślić w tym miejscu z całą stanowczością trzeba, że obie części powództwa (część uwzględniona i oddalona) były przez powódkę dochodzone na podstawie całkowicie analogicznych zdarzeń, wykrytych przez powódkę jedynie w innych datach. Przez zdarzenia te należy rozumieć powstanie niedoborów w środkach pieniężnych pierwotnie znajdujących się w automatach, do rozliczenia których zobowiązany był pozwany. Biorąc pod uwagę okoliczności bezsporne takie jak fakt, że jedynie pozwany posiadał klucze do automatów, że automaty te były zaplombowane i nie dało się ich otworzyć bez kluczy, ani też ingerować w ich oprogramowanie, wyrok sądu I instancji, który został utrzymany wyrokiem sądu II instancji, wyraźnie jawi się jako przykład niekonsekwencji orzeczniczej. Już sama powyższa okoliczność wskazuje na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej powódki. Zgodnie bowiem z wykładnią Sądu Najwyższego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdy bez głębszej analizy prawnej jest ona widoczna *prima facie* dla przeciętnego prawnika (post. SN z 18.9.2012 r., II CSK 179/12, Legalis; post. SN z 22.3.2012 r., I PK 201/11, Legalis).

Częściowe oddalenie powództwa dziwi tym bardziej, że co do oddalonej części roszczenia pozwany złożył oświadczenie o uznaniu długu - dokument zatytułowany „[...]” z dnia 2 grudnia 2014 r., w którym przyznał się on wprost do bezprawnego przywłaszczenia [czyli kradzieży] środków pieniężnych powódki. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż sądy I i II instancji całkowicie zmarginalizowały konsekwencje prawne złożenia wspomnianego oświadczenia przez pozwanego. W doktrynie i orzecznictwie ustalone jest stanowisko, że właściwe uznanie długu stanowi nieuregulowaną przepisami odrębną umowę ustalającą co do zasady istnienie i zakres stosunku prawnego (wyrok SN z dnia 23 marca 2004 r., sygn. V CK 346/03). Ponadto uznanie jest czynnością prawną, umową jednostronnie zobowiązującą, zawartą pomiędzy dłużnikiem a wierzycielem, w której dłużnik potwierdza swe zobowiązanie, zasadniczo mając na celu jego ustalenie. Uznanie jako umowa jest dopuszczalne w ramach swobody umów. Z tego względu do uznania właściwego stosuje się przepisy ogólne o zobowiązaniach. Nie wymagają zatem one szczególnej formy, a oświadczenie wierzyciela o przyjęciu uznania często jest dorozumiane (za A. Jedliński: Komentarz do art. 123 kodeksu cywilnego, Lex). W świetle powyższego sądy I i II instancji źle zakwalifikowały

prawnie oświadczenie z dnia 2 grudnia 2014 r. Skoro bowiem sądy te uznały, że powódka nie wykazała istnienia i rozmiaru szkody, oznacza to, że zupełnie pominięta została kwestia wskazania przez pozwanego wprost, że wyrządził on powódce szkodę, gdyż „przywłaszczył on sobie gotówkę należącą do wierzyciela w kwocie 65.235 zł”. Zbliżona wysokość niedoborów pieniężnych w automatach została z resztą wskazana w opinii biegłego sądowego inż. K. S.. Natomiast same nieścistości powstałe na tle prowadzenia przez powódkę rozliczenia w sposób chaotyczny nie mogą wszak torować pozwanemu drogi do bezprawnego przywłaszczenia sobie pieniędzy powódki. Biorąc zatem pod uwagę oczywiste sprzeczności w rozumowaniu sądów I i II instancji, które przełożyły się ostatecznie na oddalenie powództwa w zasadniczej części, uznać należy, że skarga kasacyjna powódki powinna zastać rozpoznana ze względu na jej oczywistą zasadność”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o: 1. wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 2. w przypadku przyjęcia skargi do rozpoznania o jej oddalenie, 3. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna strony pozwanej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście

uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że strona skarżąca wykazała „oczywistą zasadność” jej skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9

czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zasadnicza wadliwość uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania rozpatrywanej skargi kasacyjnej polega na tym, że autor skargi swoich twierdzeń – obszernie przedstawionych w uzasadnieniu wniosku – nie wiąże z żadnym przepisem prawa ani materialnego ani z przepisem prawa procesowego. Brakuje odpowiedniego wyводу jurydycznego wraz ze wskazaniem konkretnych przepisów prawa, którym autor skargi wykazałby oczywistą zasadność jego skargi w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zamiast tego strona skarżąca ogranicza się do przedstawienia swoich twierdzeń, które są w istocie prostym zaprzeczeniem podstawom zaskarżonego rozpatrywaną skargą kasacyjną wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, który wykonał zalecenia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., dokonując oceny prawidłowości powierzenia mienia do rozliczenia oraz rozważając kwestię udowodnienia wysokości szkody. Twierdzenia skargi kasacyjnej nie przekonują o oczywistej zasadności rozpatrywanej skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Podkreślić trzeba, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LexPolonica nr 3058328).

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.);

rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 niniejszego postanowienia ma swoją podstawę w art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 6 pkt 6 w związku z § 12 ust. 1 pkt 2 w związku z § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.).